

Door U, door U alleen

Brieven en levensbeschrijving van

Benjamin van der Meer

Benjamin van der Meer, roepnaam Bijs geboren op 7 december 1912 in Monster (Westland) overleden in Ermelo op 20 september 1973

In leven ouderling bij de Oud Gereformeerde Gemeente te Monster

Voorwoord

De Schrift gaat ons voor in het geven van levensbeschrijvingen, met de bedoeling dat wij daarvan leren. Lezer, let u er eens op. Van hoeveel mensen worden de levens niet in Gods heilig Woord beschreven? U leest over Adam, over Noach, over Abraham, over David, Salomo en vele anderen. Het heeft God behaagd om vier evangeliën vol te laten beschrijven van Christus Jezus, de Zoon van God. En wat zegt Paulus? Hij schrijft, “weest mijn navolgers, gelijkewijs ook ik van Christus,” 1 Kor. 11:1. Paulus volgde Christus na, en u behoort hetzelfde te doen. Daartoe spreekt Hij: *neem uw kruis op en volg Mij*.

Aangezien de Schrift dan zoveel levens beschrijft als voorbeeld, vind ik ook vrijmoedigheid om het navolgende geschrift u aan te bieden. Het is een selectie uit de brieven van Benjamin van der Meer, en een beschrijving van zijn leven. Lees het, en volg het na. Maar bovenal behoort u te doen wat Paulus schreef: “weest mijn navolgers, gelijkewijs ook ik van Christus.” En hoe kunt u dit doen? Alleen als u de gaven van overtuiging van zonde, van geloof in Christus, en van de nieuwe gehoorzaamheid ontvangt. Van der Meer heeft deze gaven ook ontvangen. Moge de HEERE de lezing van dit geschrift zegenen.

Lopik, 30juni 1997

T. Benschop

Brieven en levensbeschrijving

Monster, 18 augustus 1959

Geliefde kinderen, Jan, Bertien en Jantje. Jan, we hebben je brief ontvangen. We waren er mee in ons schik. Die opvatting die je over het avondmaal had, was wel goed mijns inziens, namelijk dat het alleen voor verzoenden is. Hoewel er mensen zijn die naar het Koninkrijk der Hemelen hongeren, en dorsten naar Zijn gerechtigheid. Maar dat zijn dan mensen die Hem kennen, waarin Hij, namelijk Christus, Zich in hun bewuste verloren staat in ze geopenbaard heeft. Want zolang de overtuigde zondaar zich onder de vloek van de Wet en het rechtvaardig oordeel van God ziet liggen, zal hij alles doen wat hij kan, om weer in Gods gunst te komen. Zelfs al heeft hij onder het evangelie een heldere bevattning van de verlossing door de Heere Jezus verkregen, zal hij toch uit eigen kracht met de Heere Jezus gaan werken, in Hem geloven, enzovoorts. Dus nog werken. Maar er staat geschreven, die niet werkt, maar gelooft in den Heere Jezus, dien wordt zijn geloof gerekend tot gerechtigheid. Nu, wanneer werkt de mens niet meer? Als hij ziek is? Of verwond? Of verzwakt? Nee, maar hij zal weer beginnen als hij aangesterkt is. Want de nood dringt hem. Maar als hij dood is, dan werkt hij niet meer. Je zult vragen, hoe wordt

dat verstaan? Dan, als de overtuigde zondaar met alles wat hij tevoren wist, onder de vloek van de wet van God komt. Als de wet het verdoemend vonnis over hem brengt, zoals in Romeinen 3 geschreven staat, en de zondaar in het gericht van de rechtvaardige Rechter zich schuldig ziet en kent. Daar sterft de mens aan zichzelf. Dit wordt in de Schrift genoemd: de Heere houdt een afgesneden weg. En de apostel Paulus schrijft, ik ben door de wet aan de wet gestorven. Nu, in dit hachelijk tijdsgewricht, waar de zondaar alle hoop door werken is afgesneden, vindt God uit oneindige liefde en genade de zondaar. Een zondaar die een welgevallen aan de straf van de Rechter krijgt. In dit ogenblik is de ziel stil voor God, ingewonnen. Zo en daar, o eeuwig wonder van zo een heilige Majesteit, openbaart Christus Zich aan de zondaar, als Die de hand tussenbeide legt, en verzoening en vrede aanbrengt. En nu krijgt hij Christus nodig om uit en door Hem gelovig voor God te leven. En mijns inziens zijn de sacramenten door Christus gegeven om dat geloof te versterken. Maar geloof in Christus, dat er niet is, kan ook niet versterkt worden.

Jan en Bertien en Jantje, moge dit jullie deel worden. Het is in de Heere om het ons te geven. Staat er ernstig naar, mijn kinderen. Onderzoek tot dit doeleinde Gods Woord en de schrijvers die je thuis hebt. Ik bedoel niet, blijf uit de kerk weg. Neen, beluistert het met biddend opzien tot de Heere. Wat je niet aanstaat, wat om zo te zeggen te gemakkelijk gesteld wordt, laat dat voor wat het is. Het is vreselijk jammer, in onze tijd is men gauw bekeerd. Maar te vroeg bekeerd is net zo gevaarlijk als onbekeerd. Wanneer is men op rechte gronden bekeerd? Als God om Christus' wil onze schuld verzoent, en vergeving van zonden om Zijn bloed geschonken wordt. O, mijn kinderen, bij honderden zogenaamde bekeerden is dit veel te hard, en daar keren ze zich voor om. Maar die het er in waarheid om te doen is, daar slaat het van binnen aan. Die zegt, het kan niet met minder. Veelgeliefde kinderen, vaarwel. Dag Jantje.

Van opa

September 1959

Geliefde kinderen,

Aan jullie denkend, nam ik de pen ter hand, of ik misschien een weinig honing en balsem hiermee aan je kan doen toevloeien. Toen Jonathan, de zoon van koning Saul en de vriend van David, eens uitgeput was van het slaan van de Filistijnen, toen ontdekte hij honingraten. Hij raakte met de punt van zijn staf de honing aan en schepte zo een weinig op. Hij at het op, en het geschiedde toen hij het at, dat zijn ogen verlicht werden. Als wij beginnen te geloven bij het lezen of horen van Gods Woord, dat wij zondaar zijn, en zo eens stervend voor Zijn Majesteit niet bestaan kunnen, dan wordt het ons bang. Dat wekt vrees. Dat slaat inwendig wonden. Dit baart een roepen tot God. Hij wil ons ook verhoren. Dan schenkt Hij Zijn licht in ons, waarbij wij zien hoe we in Adam reeds uit Gods gemeenschap zijn gevallen. Wanneer men dit krijgt toe te eigenen, wordt dit een buigen voor God genoemd. Maar nu zal ook honing aan de hongerigen, en balsem aan de verwonden worden ontdekt. Dit bestaat daarin dat God Zijn Zoon uit de hemel op de aarde schonk. Wij hebben met ziel en lichaam tegen God gezondigd. En de Rechter moet het kwaad wreken. Nu nam God de Heere Jezus, namelijk Hij, Die ziel en lichaam van ons aannam in de maagd Maria. En o wonderdoende en genadige God; de Rechter strafte de zonde van Zijn kerk in Zijn Zoon. Hiervan handelt Jesaja 53 zo duidelijk, en hiervan schrijft de apostel. Dien Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem, de Heere Jezus, Nu, dit namelijk is waarlijk voedsel voor de bezwijkende en omkomende zondaar, en balsem voor de verwonde. Door het geloof in Hem Die voor

ons stierf, verlicht het ons de ogen, en versterkt het onze geest. Kinderen het is wonder als een zondaar in de hemel komt. Maar het is een groter wonder dat God uit de hemel op aarde kwam, en ons vlees en bloed aannam, onze zonde op Zich nam, aan het kruis voor onze straf stierf, uit de dood opstond, de zonde in het graf gelaten heeft, en zonder zonde heilig naar de hemel opgevaren is, en met een kroon van heerlijkheid aan de rechterhand van Zijn Vader is, en van daaruit door Zijn Woord en Geest ons roept, of wij Hem als onze Zaligmaker willen liefhebben, en voor Hem leven. O, hoe moest zo iets ons hart voor Hem innemen.

Monster, november 1959

Geliefde kinderen,

Wij waren met jullie brieven verblijd. Had ik de gave en het schone talent van John Newton, die ik zo-even heb zitten lezen, me dunkt, wat zou ik zielsinnemende problemen op kunnen lossen. Maar naar de mate die onze Heere mij heeft toegekend, uit Zijn liefde en genade, moet ik ook, hoe klein dan ook, als een wijze bouwmeester het fundament leggen, opdat jullie daarop bouwen mochten. Men moet dan ten eerste, mijn kinderen, op jullie harten letten. Of daar sterke aangedreven begeerten zijn naar God, om met Hem in een voor Hem welbehaaglijke weg voor Hem te leven, en in Zijn gunst hersteld te worden. Zodat we een mishagen aan onszelf en een liefde tot God in ons waarnemen, als een vuur dat niet te blussen is. Velen houden het daarvoor dat dit het fundament is. Dit mag nog wel van de leer, maar niet van de zaak gezegd worden. Want fundamenteel in de leer te zijn is, zoals in Zondag 1 van de catechismus geschreven is. Hoeveel stukken zijn mij nodig te kennen, om getroost te leven en zalig te sterven? Ten eerste, hoe groot mijn zonden en ellenden zijn. Dit is het eerste stuk dat gekend moet worden. Maar wat de zaak zelf betreft, dan is het Christus door het geloof omhelsd, door Wie wij van God omwille van de gerechtigheid van Christus vergeving van zonden ontvangen, en een recht tot het eeuwige leven. Het tweede stuk dus van Zondag 1 uit de catechismus is, hoe ik daarvan verlost kan worden. Men leest dit ook in de Bijbel. Zie de gelijkenis van de wijze en dwaze bouwer. De wijze groef en verdiepte het, en legde het fundament op een rots. Hier ziet men dat men door het geloof van de werking van God door graven en verdiepen, het fundament van de leer. Namelijk hoe groot mijn zonden en ellenden zijn. Hieruit wil God door Zijn Woord en Geest uit eeuwige liefde, de armste en onwaardigste zondaars Zijn Zoon doen leren kennen. Zo krijgen ze een belijdenis gelovig te doen, met Petrus, Gij zijt de Zoon van de levende God. Nu, dit fundament van de leer wordt door het geloof gelegd op Christus, de Rots der eeuwen, als de zondaar voor God geen bestaansrecht meer heeft. Daaruit volgt nu het derde stuk. Hoe ik Gode voor zulk een verlossing dankbaar ben. Dit wordt zo de bouwstof, hoe ik God dankbaar ben. Of zoals geschreven is, dankt God in alles. De apostel Paulus schrijft, wij hebben het fundament gelegd, en een iegelijk zie toe hoe hij erop bouwt. Het fundament is de zaak persoonlijk. Dit is dus Christus in ons door het geloof. En het bouwen, dat ik Hem voor zulk een verlossing dankbaar ben.

Kinderen, God mocht het je schenken. De Heere is waardig als een algenoegzaam Wezen in Zichzelf, om gediend en gevreesd te worden. Als wij eens denken welke liefde in Hem is. Hoe Hij ons dagelijks behoedt en van honderden weldaden voorziet. En hoe Hij met Zijn hand ons door dit leven wil leiden. Diezelfde hand die onze zonden aan het kruis heeft genageld. En verder, hoe Zijn oog, dat eens de vijanden als een stierenbende op Zich aan zag komen, nu in gunst tot ons behoud genegen, op ons wil zien. En Zijn oor dat eens de lastering hoorde, ons gebed wil horen. O, dit alles en oneindig veel meer, moge onze harten inwinnen.

Vader

28 december 1959, Monster

Waarde kinderen,

Met Kerstmis zijn Ineke en Bert twee dagen bij ons geweest. Wij waren er blij mee. Zij ook. Nu zouden ze ook Oudejaarsdag en Nieuwjaarsdag komen. Ik las zo-even in Newtons boek dat een mens altijd plannen vormt en wensten heeft. Nu, dat is waar. Maar er is één goede wens, dat is de Heere tot onze Zaligmaker te willen hebben. Nu is het waar, zal die wens met de daarbij komende plannen van onszelf in ons doorwerken, waar wij Hem gedurig om mogen vragen, maar ook om moeten vragen, dan zullen er ongetwijfeld vele wensen en plannen moeten worden gedwarsboomd en omver geworpen. Opdat het plan en de raad van de Heere voor ons recht gepast en dierbaar zullen worden. Het plan namelijk, en die weg die God in Zijn wijsheid uitdacht, en ten uitvoer heeft gebracht dat, waar de gehele mensheid in een ontzaglijke diepte gestort was in Adams val, de Heere Jezus onze natuur aannam, om in onze natuur de heilige wet te vervullen. Hier zien we het kerstwonder kinderen. Denk aan die stal te Bethlehem. Daar heeft Maria Hem gebaard.

Je vader

Monster, 5 december 1959

Waarde kinderen,

Het is zaterdagavond kwart over tien, nu ik aan jullie begin te schrijven. We zien Jantje op dit ogenblik bij jullie kwart over vijf aan de tafel zitten of staan. Mam, gaan we nog niet eten? Het is Gods goedheid kinderen, dat we nog zijn die we zijn, gezondheid, eten, kleding, elkaar nog kunnen verstaan en in liefde dragen, enzovoorts! Laten we uit dit alles opmerken dat de Heere het alles nog zo over ons beschikt. Dat Hij ons nog de welaangename tijd schenkt, waarin we ons nog tot Hem mogen wenden om bekering en geloof, in de vergeving van onze zonden. Zoals geschreven staat, dat God in Hem, de Heere Jezus namelijk, op aarde gekomen is, opdat door Hem aan ons geloof en vergeving van de zonden gegeven worde. Wij kunnen dit immers zelf niet. Maar de Heere Jezus kan het ons schenken. Daarom is Christus zo noodzakelijk voor ons, om ons te leren en te redden. Hij is immers de opperste Wijsheid en een Held, bij Wie hulp is. Daarom is Hij zo gepast en dierbaar, omdat Hij ons in Gods gunst kan herstellen.

Jan en Bertien, het is vanzelfsprekend dat we zo beurtelings op zijn tijd een briefje schrijven, als ik zo 's avonds rustig aan tafel zit. Nu, omdat jullie ver weg zitten schrijf je dus, en kun je toch elkaar het een en ander van het enige nodige boven alle nodige dingen per brief schrijven. Nu dacht ik bij mezelf, jullie komen op deze manier, mag het gelukkig zijn, toch iets van mij te weten. Maar dacht ik, Ineke woont wel dicht bij ons. En we zien haar ook wel van tijd tot tijd hoor. Maar je weet hoe het is in een gezin, dan een beetje druk, of ze is van zichzelf eens druk, of het ogenblik dat ze er is zal eens gunstig zijn, dat ik het zelf niet heb. Maar ondertussen gaat de tijd door en met de tijd ook ons leven. En ik zou toch zo graag enige bezorgdheid willen tonen, van wat ik door spreken of schrijven toch maar zo weinig openbaar. Terwijl er toch dikwijls voor jullie allen zoveel zorg in mij is. Nu dacht ik haar ook zo nu en dan eens een briefje te schrijven. Maar dacht ik, het is zo dicht bij. Het mocht een beetje wonderlijk staan. Toen kwam ik op een idee, dat jullie, die haar ook van tijd tot tijd een briefje sturen, enkele zinnen van wat ik jullie schrijf, bij je brief insluit, zodat van ons uit gelijke zorg voor allen, ook gelijke liefde voor

allen blijken mag. Want wij kunnen elkaar gemakkelijker verliezen dan winnen. Wat Ben aangaat, die zien we op zijn tijd genoeg. En hij hoort dan uit onze mond wat wij zo graag meedelen. En och kinderen, was het eens met meer liefde en aandringen. Hierin slijt ik veel van mijn tijd tot beklag over mijzelf. Je zal misschien zeggen, ja pa, maar je hebt het ons genoeg gezegd of geschreven. Och kinderen, als ik eens denk aan voor welke zaak we staan, en ik denk dan eens aan de eeuwigheid van ons bestaan; dit drukt dikwijls op mij. Nu, van dit gezichtspunt bezien beklaag ik veel gebrek aan ernstigheid en ijverigheid in mij. Maar nu, kinderen, ondertussen drijft het gezicht van deze zwakheid van mij, mij menigmaal voor jullie tot de troon der genade, om over jullie te bidden dat Hij geheel Zijn onmisbare Goddelijke Geest in jullie mag schenken. Die, maar ook Die alleen kan ons doen geloven dat wij verloren zijn, maar dat in Jezus onze ziel gered kan worden. En dat we in Hem getroost leven en eens zalig sterven zullen.

Jan en Bertien, moeder zei daarnet tegen mij, schrijf dat juf Ruijgrok vanmiddag thuis gekomen is per vliegtuig.

De hartelijke groeten van vader, moeder, Bert en Tonny. Dag.

Zaterdagavond, 4 oktober 1961

Beste kinderen,

Om eenvoudig en kort, het beste begrip van onze plicht omtrent de redelijke godsdienst voor elkaar te zijn, ligt niet alleen op dit ogenblik, maar eigenlijk altijd in meerdere of mindere mate mij bij. Dat heilzame boek, geheel gegrond op en genomen uit Gods Woord, namelijk de catechismus. Daarin wordt dat zuivere begin gelegd in drie stukken. Hoe groot mijn zonden en ellenden zijn, en van verlossing, en van dankbaarheid. Het eerste nu, om nu in de tijd van ons leven tussen wieg en graf, door God van God te mogen leren; dat eerste stuk, zal er plaats in ons zijn voor het tweede. Uit deze verlossing door Christus vloeit het derde voort, namelijk dankbaar te zijn voor zo'n verlossing. Aangaande nu het eerste. Dit komt door de zonde die Adam deed en die overgegaan is tot alle mensen, de bondsbreuk genaamd. En verder komt het door de dadelijke zonden, die geopenbaard worden door de overtreding van de wet, bestaande in bedrijf, en in nalaten van het gebodene. Toen was voor de mens de hemel gesloten en de hel geopend, en het liefelijke levenslicht, God onze Koning, weg. De duisternis van zonde en de duivel was koning op de aarde, de vloek en de ban in alles, en de zegen was weg. Waar zou nu verlossing vandaan kunnen komen? Van de hemel kon het niet verwacht worden. Die had God in toorn toegesloten. Van de aarde kon het niet komen, omdat het leven van de mens zijn sap had verloren, terwijl de geestelijke dood door en in alles zich uitspreidde. De dag was weg en de eeuwige nacht was gekomen. Vanwaar was nu hulp te wachten? Nu was er raad in de hemel geweest, tussen de drie Personen in dat ene Goddelijke Wezen. De deugd het heilige recht eiste de volstreekte uitvoering van de bedreigde straf, de dood. De deugd eeuwige liefde verzocht het leven. Wie zou nu voldoening aan het recht geven, zodat de liefde het verzoek zou krijgen? "Nu", sprak Christus, toen door de Rechter van alle vlees gevraagd werd, wie Borg zal zijn om voor de gevallen mens te voldoen, "Ik zal Borg zijn". Om heel kort te zijn, toen was de beledigde Majesteit aan de zijde van de hemel voldaan. Maar wie zal nu de mens uit die zeer diepe kuil van zonde, uit de modder van de ongerechtigheid ophalen? Hoe zal satans beeld verbroken, en Gods beeld opgericht worden, waar de mens op aanraden alleen nooit meer komen kan of wil, of kracht had? Bovendien zat hij vastgebonden in satans boeien. Dit zou de Geest van God doen. O wonderlijke genade van een drie-enige God. De Vader om te willen. De Zoon om te voldoen. De Heilige Geest om het in ons uit te werken. En nu, zodra Hij in een uitverkoren vat, een mens, komt en hem in deze duistere ellendestaat vindt — dat

de Heilige Schrift noemt, een liefhebben van zichzelf en een haten van God — begint de Heere een omkering van zaken te werken. In het kort, want de brief raakt vol, een haten van zichzelf vanwege zijn zonden, en een liefhebben van God vanwege recht en liefde in het openbaren van genade aan en gevallen zondaar.

Lieve kinderen, ik moet mij zeer bekorten. Ik hoor gelukkig dat jullie alle vier welvaren, namelijk gezond en wel zijn. O, dat het zo jullie zielen mag welvaren, door Gods genade. Stel je gedurig in de weg van de middelen, smekende om Gods onmisbare zegen. En moge de Heere je schenken uit genade, wat je misschien nooit zou durven te verwachten. Mijn beden zijn en blijven van Hem.

Pa

29 december 1961

Geliefde kinderen,

Wij mochten gisteren in goede welstand jullie brief ontvangen. Het gaat gelukkig alles nog goed in en voor de tijd. Hiervoor mogen en moeten we de Heere dankbaar zijn. Maar kinderen, hoe groot ook, het is voor de tijd. Er is in de Heere meer, ja, oneindig meer. Het Koninkrijk der hemelen is gelijk een vrouw, die een zuurdeeg verborg in drie maten meel, totdat het geheel doorzuurd of gegist was. Ik denk dat het daarop ziet, als de Geest van God ons komt wederbaren, en de ziel in kennis zal toenemen van Hem Die is en Die was en Die komen zal. Maar als Gods Geest in ons niet komt, gaat het meel niet rijzen of gisten, of het doorzuurt niet. Daarom kinderen, laten we trachten Hem er om te bidden. Hij wil er om gevraagd zijn. En wij kunnen het niet missen. Want het gemis van zo'n glans zou ons een eeuwige nacht baren.

Je weet wel dat de ark van het verbond in het Oude Testament gemaakt moest worden van goferhout, en overal met goud overtrokken moest worden. Dit was een beeld van Christus, Die nu in het Nieuwe Testament gekomen is. Het goferhout beeldt Zijn menselijke natuur af: Het goud, Zijn Goddelijke natuur, betekende hoe God, de heilige Rechter over alle zondige vlees, de afstand tussen Hem en de schuldige zondaar kwam wegnemen. Door de zonden kon God niet tot de zondaar komen, vanwege Zijn heilig recht. En de zondaar kon tot Hem niet komen vanwege zijn zonden en schuld. Nu dacht God in Zijn eeuwige wijsheid een weg uit, hoe Hij weer tot een zondaar, en zij weer tot God konden komen in een verzoende betrekking. Nu was in de ark van het verbond de wet van de tien geboden gelegd. En op de ark was een verzoendeksel gelegd. Dit betekende dat Christus die heilige wet in de plaats van al Zijn uitverkorenen volmaakt volbrengen zou, en de schuld door lijden en sterven aan het kruis, volkomen zou verzoenen. O, er is oneindig meer in. Maar ik heb het slechts heel beknopt geschreven. En de twee engelen breiden hun vleugels van het ene einde tot het andere einde over de ark uit. En ze keken met verwondering op het verzoendeksel. O kinderen, moge de Heere het jullie en ons door het geloof schenken om met verwondering naar Hem te zien.

Pa

Monster, 5 februari 1962

Geliefde kinderen,

Wij mogen allen door Gods goedheid en lankmoedigheid nog gezond zijn. Moeder en ik zitten samen wel eens naar de foto's van de kleine meid te kijken. Ik denk dat ze al lekker gegroeid is. En Jantje is, denk, al een hele jongen. Hij is toch opa's en oma's grote jongen hè! Ja, zo gaat het leven door, kinderen. Totdat het eens is, zoals

de engel die zwoer bij Dien Die op de troon zit en leeft tot in alle eeuwigheid, dat daar geen tijd meer zal zijn. Namelijk als dit toneel van de tijd verdwenen zal zijn, en het voor alle mensen eeuwigheid zal zijn geworden. O kinderen, staat daar gedurig naar. Bidt daarom zoals geschreven is, vraag naar den Heere en Zijne sterkte. O, moge Hij het jullie Zelf schenken. Ik kan gelukkig nooit ophouden het voor ons allen te begeren, van Hem Die mij, onwaardige, nog heden uit genade heeft liefgehad, en getrokken heeft uit de duisternis, en overgebracht in het Koninkrijk van Zijn liefde.

Fragment

Nu mocht hij zeggen, looft den Heere mijn ziel, en al wat in mij is Zijn heilige Naam. Kinderen, wordt daar ook begerig naar. De dingen die men ziet gaan voorbij. Maar de dingen die men niet ziet, zijn eeuwig. Ik las vanavond in Kohlbrügge dit lied. Ik mocht door mijn schuld geen ruste vinden, Maar met een diep ontrust gemoed, Was ik een prooi van woeste winden, Geslingerd door de woeste vloed. Verkeerdheid bleef mij immer eigen, 't Bevlekt geweten bleef mij dreigen, Met diepe ellende en bittere nood. Vertwijfelend door de kracht der (zonde) golven Was ik onder zond' en schuld bedolven, En streed met leven en met dood. Doch onder al mijn nood en lijden; Hij zag mijn bidden en mijn strijden, Hij schonk mij krachten in 't geloven; En nu verkwikt Zijn vrede mij; Gij troost waar bittere nood mij griefde; Aanschouwde Jezus mijne smart, En toonde mij Zijn Middelaars hart, Waar twijfeling mij Zijn Woord wou roven, Hoe groot, mijn Jezus, is Uw liefde, En wie verkwikt, wie troost, als Gij?

Lieve kinderen, mocht het door Zijn genade je deel worden.

Van pa en moe, Riek en Tonny

Fragment

Moe is een paar dagen knap ziek geweest. Ze had ineens nierbekkenontsteking. En daarbij kreeg ze griep. Maar nu gaat het weer iets beter. Ze is weer op. Ineke is ook niet goed geweest. Ook zoiets, denk ik. Maar ze gaat nu ook weer wat beteren. Gelukkig alles maar weer. Het zou ook anders kunnen zijn. De Heere zorgt zo vriendelijk. Als een mens dat nauwkeurig overdenkt, elk voor zichzelf, dan moest hij wel klein en afhankelijk zijn, maar ook de Heere liefhebben. Ja, kinderen, zo kenden Adam en Eva de Heere. Want zo goed had de Heere ze gemaakt. Dit kenden ze volkomen. Maar Romeinen 3 schrijft, ze hebben God verlaten, ze zijn onnut geworden. En in plaats van de Heere lief te hebben en te doen wat Hem behaagde, heeft een mens zichzelf lief, en doet wat hemzelf behaagt. En zo is een mens in strijd gekomen met zijn Schepper. Maar bovendien is God Rechter en Koning, en heeft Zijn wet gegeven. Maar de mens gehoorzaamt niet meer. En daar ligt nu de mens onder de wet gevonnist en kan en wil er niet meer uit komen. Is het nu geen wonder

van genade, kinderen, dat God Zijn Zoon in de wereld schenkt. Hij was God, nam onze natuur aan. Nu was Hij God en mens, dus Immanuël, God met ons. Nu kon Hij in onze natuur ten bate van ons de wet gehoorzamen, en de toorn van God als straf in Zijn lichaam en ziel dragen. Want de mens, die vlees genaamd is, had de wet overtreden, en lag daardoor onder het oordeel van God. Christus komt, voldoet alles voor ons wat geëist werd tot voldoening. En zo is Hij Borg geworden voor allen die in Hem geloven tot hun verlossing. Wat nu bij ons niet meer mogelijk is, deed Hij voor ons. O kinderen, ik wenste wel dat jullie tezamen daar door Gods genade allemaal deel aan mogen krijgen. Nu komt God in Christus in de tijd dat een mens leeft op aarde, dit door Woord en Geest schenken. Aan wie? Aan hen die zich verloren kennen. Die door Woord en Geest zien welke eis Gods wet op hen heeft. Leest hier bedaard de catechismus over na, van Zondag 1 tot 7. Daar staat het kundig en waar beschreven. Want de kennis van zonden, en onmacht tot het goede, maakt de mens een verslagen zondaar. En het breekt alle eigen gerechtigheid af. Zo weet de Heere de ziekte aan ons bekend te maken, opdat de zieke de Medicijnmeester nodig krijgt.

Pa

31 december 1970

Geliefde kinderen en kleinkinderen,

Het is de laatste dag van het jaar vandaag. Door de goedheid van de Heere zijn we allen nog in leven en gezondheid. We zijn er de Heere dankbaar voor. Ik zat te denken, hoe zou het met Jantje zijn rug gaan. Gaat het al weer beter? We hopen ernstig van ja. Mijn jongen, de Heere roept en nodigt ons, meest door Zijn Woord, maar ook door alle andere voorvallen in ons leven. Vraag de Heere maar veel om ontdekkend licht. Dan zien we dat de Heere ons waarlijk roept en zegt, "Mijn zoon, geef Mij je hart". En dat alleen maar maakt ons tevreden en gelukkig. Zo gaat de tijd snel door. Ja, ook het hele bestaan van de wereld. En de tijd haast, dat de Heere Jezus op de wolken zal wederkomen. O kinderen, dat we ons mogen haasten om ons levens wil, om in de korte tijd Hem door het geloof te mogen kennen als onze Zaligmaker. Het is mijn stil gebed en innig verzoek aan mijn Heere en Koning, dat Hij het jullie allen wil schenken.

Het is weer een avond om terug te denken aan ons voorbijgaande leven in dit jaar. O, dat we allen tezamen het in Zijn hand mogen geven. Nu, Jan en Bertien, Jantje en Stella, Frank en Elly, gegroet van pa en opa.

7 januari 1972

Beste kinderen (aan Jantje),

We horen dat Jantje komende week jarig is. Misschien je 16e verjaardag, Jan. Hartelijk gefeliciteerd, jongen. We hebben pas een foto van je gehad en stonden er een hele tijd naar te kijken. En we konden niet geloven dat je al zo groot was. Een heel mooie foto hoor! Ik wens dat de Heere met je mag zijn, mijn jongen, in dit leven, en ook voor de eeuwigheid. Om hier als een verloren zondaar terecht te mogen komen aan de voeten van de Heere Jezus. Dat is het grootste voorrecht, jongen, ook voor pa en ma en je broertje en zusjes. Anders is het leven maar schraal. Het is door de zonden gekomen, jongen. God had ons goed geschapen. Maar wij allen hebben reeds in Adam gezondigd, en de gemeenschap met God, wat ons leven was, verbroken. Maar nu het eeuwige wonder, lieve jongen, dat we dat leven van vrede met God, door vergeving van zonde, door het geloof in de Heere Jezus weer terug kunnen vinden. Zo heerlijk en schoon dat God er Zich in verblijdt

als wij door de Heere Jezus tot Hem weer terugkeren. Maar Hij vertoort Zich verschrikkelijk als wij tot Hem niet terugkeren. Als wij er echter mee in de nood komen, weet dan dat Hij Zijn deur voor ons open heeft om ons te ontvangen. Dan zouden we door Zijn Geest en het geloof zien, dat de Heere Jezus voor ons geboren is te Bethlehem (Kerstfeest), dat Hij voor ons geleden heeft op Golgotha (Goede Vrijdag), en dat Hij voor ons opgewekt is uit de dood (Paasfeest), en met Hemelvaartsdag in de hemel gegaan is met onze natuur, dat wil zeggen, met zo'n lichaam en ziel als wij hebben, om bij God, tegen Wie wij gezondigd hebben, een Rantsoen te zijn. Moge de Heere aan jou, Stella, Frankie en Elly en ook aan je vader en moeder, schenken om deze heerlijke zaken te kennen, tot je eeuwig geluk. Nu verder nog, Jan en Bertien, wij zijn blij dat jullie samen en ook met de kinderen, het met elkaar zo goed kunt vinden. We hopen en wensen dat jullie nog een gezellige verjaardag met je oudste zoon mogen hebben, en dat we elkaar weer gauw mogen zien. Ik hoop dat het alles met de hulp van de Heere mag gaan. Nu moet ik nog een stukje schrijven.

Hartelijke groeten van pa en opa

Uit het leven van alle dag

Zo hier en daar ziet u er wel eens een. Men noemt ze "witte raven". Het was voor mij een groot voorrecht dicht bij zo'n wonderlijke verschijning te wonen. Een typische man met een zacht karakter. Iets koninklijks en adellijks was aan hem te zien. Op een keer ontmoette ik hem. En nooit praatte hij veel over wereldse zaken, en met zijn geestelijke zaken liep hij ook niet te koop. Maar wat hij die keer sprak, trof me diep. Hij zei: "wat kleeft mijn ziel aan 't stof, ai zie mijn nood." In één adem zei hij daarna: "maak in Uw Woord mijn gang en treden vast." Ik dacht bij mezelf: wel lieve man, kleeft jouw ziel nog aan het stof? Je bent reeds zestig jaar, en moet jouw gang nog in het Woord worden vastgemaakt? Je kent de hele Bijbel immers uit je hoofd! Iedere keer wanneer ik deze man zag, maakte hij een diepe indruk op me.

Nauwgezet heb ik zijn levensloop gadeslagen. Uit het leven van alle dag heb ik hem bestudeerd. Waar hij was, was ik. En de indruk die ik van hem kreeg zal ik als volgt beschrijven.

Hij was iemand die door God in het openbaar gezien moest worden. Maar toch, ik heb het zelf gezien, was zijn leven meer in de verborgen omgang met God.

Hij was een man in deze wereld, maar leefde naar een geheel andere wereld.

Veel ging hij met andere mensen om, en toch zat hij dikwijls eenzaam als een mus op het dak.

Hij kon niet zeggen dat hij dood was, en toch stierf hij dagelijks. En ofschoon hij leefde, zei hij dat hijzelf het niet was die leefde, maar Christus in hem.

Menigmaal was hij straatarm, geen cent op zak, en toch waren alle dingen de Zijne, en brachten de zwarte raven hem brood.

Nooit droeg hij de tijd bij zich, en altijd wist hij precies hoe laat het was: hij leefde één schrede van de dood, één handbreed.

Zichzelf achtte hij de onbekwaamste onder alle mensen. En toch, hij was tot alle dingen in staat. Hij zei dan dat hij was, wat hij tevoren niet was, en toch niet zijn kon wat hij zijn moest. En toch, hij was steeds dezelfde man.

Ik heb hem zien werken alsof alles van de werken afhing. Evenwel rekende hij niets voor zijn werken, maar vertrouwde alleen op het werk van een Ander, van Wie hij zei het eigendom te zijn. Hij was een grote vijand van de werken, maar werkte toch hard, uit het geloof.

Zijn last was dikwijls meer dan hij kon dragen. Toch was hij bang deze last eens te verliezen.

Hij had een eigenaardige smaak. Hij kon uit bitterheid zoet proeven. Ja, hij kuste zelfs de roede die hem sloeg. Ook was hij om al deze dingen voor zichzelf veelal een raadsel.

Nooit droomde hij van betere tijden op deze aarde, maar sprak altijd over de stad met fundamenten, en beleed een vreemdeling en uitwoner hier beneden te zijn.

De Heere was zijn Leven. Hij stond er mee op en ging er mee naar bed. Soms had hij de eigenaardigheid om te middernacht op te staan en God te loven.

Waar hij kwam, was en gevoelde hij zichzelf tot een last, hoewel iedereen hem graag mocht.

De laatste dag van zijn leven overdacht hij Psalm 23, en meende daar nog zo weinig van te zien voor zichzelf. Maar toen ik er over nadacht, zag ik het. Ja, deze Psalm en de dichter van het lied, was zijn zwanenzang:

De Heer is mijn Herder,
Al dreigt ook het graf,
Met grimmige kaken,
Geen leed zal mij naken.
O God, mij vertroosten,
Uw stok en Uw staf.

Ik voor mij kon niet anders zien dan dat het leven hem Christus was, en het sterven hem gewin. Het einde van deze vrome zal vrede zijn.

Die man, ik zal het u zeggen: het was mijn vader.

20 september 1979
Bert

Wie was onze (mijn) vader? Benjamin van der Meer

Hij was een gewoon mens, net als iedereen. Echter met dit hemelsbrede onderscheid, dat God hem tot Zijn kind had gemaakt. Hij was een jongeman temidden van een welvarend gezin, Hij had ook zijn jongensstreken, muzikale talenten, en een grote werklust. Vrolijk fluitend verliet hij zijn pas ondertrouwde (nu mijn moeder), en dáár, dáár grijpt God in. Gelijk een bliksem uit de hemel sprak God tot hem: *Mijn hand zal van u niet wijken!*

Dat was mijn vader. Hij is niet meer levend hier, maar rust in hope.

Zelf was hij geen schrijver. Hij liet dat graag aan mij over. We bespraken altijd alles met elkaar, tot op het laatste levensuur van hem toe. Toch heeft hij van zijn leven en omgang met God wat opgeschreven, en later herschreven. Hij las namelijk zijn eigen geschrift op latere leeftijd nog eens na, en hij scheurde het meeste er uit. Hij begon opnieuw, maar nu veel korter en zakelijker. Wellicht zou het nu nog korter geworden zijn wanneer hij het nog kon overlezen.

Wij wilden dit weinige, dat door onze vader nagelaten is, allereerst voor ons eigen gezin, de familie en bekenden uitgeven. Daartoe heeft hij dit ook geschreven. En zijn manier van schrijven was daar op ingesteld. Veel heeft hij niet geschreven. Wel heeft hij ontzettend veel verteld, dingen van groot belang.

De Heere late de gedachtenis van mijn vader velen tot zegen zijn. Let op zulke vromen, want het einde van hem is vrede.

Benjamin, dat is, zoon der rechterhand. Aan de rechterhand van Juda zal hij een plaats ontvangen. Benoni, dat is zoon der smart.

Voor ons is hij een Benjamin geweest. Hij was onze rechterhand. Nu dragen wij smart, het gemis, Benoni. Maar ook dragen wij blijdschap, dat hij een plaats heeft gekregen van God, om aan de rechterhand van Juda, dat is Christus, eens te staan in de dag van het grote eindgericht.

Zijn gewone roepnaam was “Bijs” van der Meer. Hij is geboren op 7 december 1912, en ontslapen op 20 september 1973.

Mijn vader schreef het volgende.

Fragment

In Deuteronomium 33:2 en 3, daar leert de Heere ons dat Hij van Sinaï gekomen is, en hunlieden opgegaan is van Seïr. Hij is blinkende verschenen van het gebergte Paran, en is gekomen met tienduizenden heiligen. Tot Zijn rechterhand was een vurige wet aan hen. Immers bemint Hij de volken. Al Zijn heiligen zijn in Uw hand. Zij zullen in het midden tussen Uw voeten gezet worden. Een ieder zal ontvangen van Uw woorden.

Dat de vurige wet aan hen gegeven was, is gebeurd opdat zij zich zouden schuldig kennen, verdoemelijk voor God, volgens Romeinen 3. Om nu tot de troost van het Evangelie van Christus te komen, volgens de leer van de Heidelberger Catechismus zondag 1 en 2, daarom komt de Heere de wet aan de mens openbaren, opdat de mens zijn zonden en ellende zou leren kennen. Dit wordt duidelijk verklaard in zondag 3 en 4, in de val van Adam. Zodat er niets goeds meer uit ons voortkomt wat beantwoordt aan de heilige wet van God, en God het toch rechtvaardig van ons eist, omdat we het voor de zondeval in Adam wel hebben gekend. Door de zonde zijn wij geheel geestelijk dood geworden en kunnen niets geestelijks goed doen. We zijn dood in zonden en misdaden, Ef. 2 en Kol. 2:13. Wanneer nu God komt in het uur van Zijn raad over ons, en de Heilige Geest in ons werkt wat we lezen in Fil. 1:16, “vertrouwende dit dat Hij Die een goed werk aan u begonnen is, dat zal voleindigen tot de dag van Jezus Christus”, dan is de mens door de Wet aan de wet gestorven, opdat hij voor God leven zou. Uit dit leven voor God gaat de verlore zondaar zoeken naar God, hongeren en dorsten naar de gerechtigheid. Tevoren doet God de wet door Zijn Geest, in de algemene werking, kennen aan het gemoed van de zondaar. Dan werkt de Wet toorn, beving en schrik van rondom, tot ... het sterven wordt. En dan gaat de catechismus zondag 5 en 6 verklaren. Dan openbaart God Christus als de WEG, de WAARHEID en het LEVEN. Dan is de zondaar geheel verloren, en zo een onderwerp voor Christus.

Nu zegt de tekst verder, “immers bemint Hij de volken”. En als gevolg van deze liefde van Hem, stelde Hij Zijn vurige wet aan hen. Opdat zij door die wet stervende, van een Ander zouden worden, namelijk van Christus. Die is voor hen gestorven en opgewekt. Die heeft voor hen in hun plaats de wet vervuld. Zo zouden ze aan Zijn voeten zitten en Zijn woorden horen. Zoals Maria, die het goede deel had uitgekozen, dat van haar niet zou worden weggenomen, Luk. 10.

Zo leest men het van al de Bijbelheiligen, dat de Heere Zich zo aan hen openbaarde. En op deze manier doet God het aan allen die Hem vrezen en Zijn verschijning liefhebben. Zo lees ik het van verschillende schrijvers, en ook van hen die nu nog leven. En zo deed God ook aan mij.

Het behaagde de Heere mij staande te houden op de leeftijd van 21 jaar. Weliswaar, zolang ik mij herinneren kan, leefde ik niet zonder indrukken van het naderend gericht. Als kind weende ik wel eens in de stilte, wanneer ik iets van Jezus hoorde,

of wanneer ik aan Hem dacht. Maar het leven in de wereld was sterk. En op latere leeftijd verdubbelde dit alles. Soms was er enige nood, dan was er ook enige overgave; werkzaamheden van mijn kant.

De wereld behield echter de overhand, en mijn weldadigheid was als een morgenwolk. Zodat in het klimmen van mijn jaren de goddeloosheid begon te branden als een vuur dat de smid opblaast en daardoor groter maakt. Ondertussen was ik 21 jaar geworden. En juist op de tijd dat wij in het huwelijk zouden treden, begon de Heere mij te doen ontwaken. Het was nu krachtig, alsof ik God hoorde spreken: Mijn hand zal van u niet wijken. Schrik en beving grepen mij aan, want ik begreep de Heere niet. Terwijl ik nogmaals in diepe verlegenheid was, sprak de Heere in een middernachtelijk uur: *En Ik zal u Mij ondertrouwen in eeuwigheid.* Het was mij alles wonderbaar. En ik gevoelde het als iets ontzaglijks van God. Ik dacht: dit is een eeuwig werk. Later heb ik gezien dat dit door de algemene werking van Gods Geest was, dat de ene tot God in Christus uitdrijft, maar de andere in zijn gevaarlijke staat laat. Om verder te gaan, terwijl ik naar huis ging, was het of de duivel op mij losstormde. Nadat ik mijn ouders verteld had wat er gebeurd was, weenden zij. Ondertussen zijn wij getrouwd. En mijn vrouw merkte de omkering, want ik kon het voor haar niet verbergen. En omdat haar moeder datzelfde leven van God had gekend, viel het bij haar goed. Hier was ik blij mee. Dit alles bracht zeer veel werkzaamheden met zich mee, maar alles onder de Geest der dienstbaarheid. Hierdoor gaf ik, hoewel ik veel biddend was en wachtend op de Heere, Hem echter nooit die eer van het geloof in Hem.

Ja, integendeel leerde ik dat ik het niet had. Ik miste het ware geloof, en bijgevolg Christus. Zonder Hem is er geen leven.

Dit duurde tot mijn 23e jaar, hoewel met enig begrip van de verlossingsweg door Christus. Tot die tijd bleef ik onder de dienstbaarheid van de wet. Ik was verloren, en kon daar toch nooit recht onder komen. Totdat, op een keer toen alles grauw en zwart voor mijn ogen werd, en er nergens uitkomst was, ik mij geheel verloren schatte. Toen, toen heeft het God behaagd Zijn Zoon in mij te openbaren. "O onuitsprekelijke Verlosser, in U zag ik voor mij alles wat tot het leven en de godzaligheid nodig is".

Allerdierbaarst vloeide Zijn vrede over mijn ziel. Nu had ik Christus. Nu had ik hét Leven. Mij dunkt, ik hoorde de stem van de Zoon van God, en die dat horen, zullen leven. Alles is teveel om ooit met woorden weer te geven. Twee dingen werken altijd helder in mij. Dit was namelijk een smart over de zonde, en een aanbidding over de genade. In Christus is men immers een nieuw schepsel. Daar is het oude, de dienstbaarheid, voorbij. Daar zijn alle dingen nieuw. Geloof, liefde, vrede, vergeving, verzoening: alles, alles in Hem.

Na verloop van enige tijd werd ik weer ongelukkig, en dacht dat ik me bedrogen had. Dit was een list van de satan. Maar dat wist ik toen niet. Dit heeft me heen en weer geslingerd, evenals men dat leest van Paulus op de Adriatische zee. Totdat de tijd aanbrak dat mijn Heere mij verdere kennis wilde schenken van Zichzelf. Het behaagde Hem om Zichzelf nu nader te openbaren, om mij meer kennis en vastheid te schenken in het geloof. Ik zag mij als een schip dat van de ankers losgeslagen was, en dat op de wijde zee zonder roer was. Overal was duisternis. En daar kreeg ik vreselijke gewaarwordingen van vloek en toorn. De angst in mij liep hoog op. Een vertoornde Rechter met een uitgetrokken zwaard. En vlak voor mij een geopende afgrond en een woedende satan naast mij. In dit verschrikkelijk ogenblik kreeg ik God opnieuw lief in Zijn oordeel. En zo kwam Christus voor mij weer openbaar, als Die Zijn bloed stortte ook voor mij. Opnieuw was het vrede. De Heilige Geest ging mij voor met deze woorden: met één offerande des bloeds heeft Hij een eeuwige gerechtigheid teweeg gebracht, en, het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt van alle zonden. Weer gevoelde ik me vrij in Hem, maar ook dat duurde kort. De verzoeker viel weer op me aan, zodat ik nogmaals van anker werd geslagen en ongelovig was. Ik wilde Hem geloven ondanks alles, maar kon dat meest niet. En ik

las dan Jesaja: *gij verdrukte, door onweder voortgedrevene, ongetrooste! Zie, Ik zal uw stenen gans sierlijk leggen.*

Mijn kinderen, zo heb ik 15 jaren doorgemaakt. Dan er onder, dan eens er bovenop, soms buitengewone verrukkende openbaringen van de Heere op verscheidene manieren. Voornamelijk door de list van de satan dreef mij dit uit naar de Heere. Zo werkte dat alles zoete vruchten op zijn tijd. Namelijk een haten en vlieden van de zonde, en een honger en dorst naar Hem Die alleen mij bij kan staan. Zo brak de tijd aan dat de Heere het werk van Hem in mij vaster wilde gaan maken. Het gebeurde eens in Gods voorzienig bestel, dat ik met ds. Vlot in aanraking kwam. Terwijl ik met hem sprak, wilde de Heere meewerken. Daardoor nam het zodanig in de tijd van twee weken in mij toe, dat ik het hoofd uit al de vertwijfelingen mocht opheffen, en opnieuw op de overste Leidsman zien. De Heere kwam mij voor met dit woord, alsof ik Paulus hoorde bidden voor zijn gemeenten: *och of zij klaar en onderscheiden mochten zien de dingen die hun van God geschonken zijn.* Nu kan ik het onmogelijk met een paar woorden zeggen, en ook niet in een dik boek, wat de Heere toen openbaarde. De Heilige Geest nam het uit de Vader, en getuigde van Christus mijn Heere. Ik was van eeuwigheid gekend, uitverkoren, gesteld om zalig te worden door de weg van geloof en bekering. Nu zag ik klaar dat ik met Hem ontvangen, geboren, geleefd geleden, gekruisigd en gestorven was, maar ook met Hem opgewekt uit de dood en het graf, en door Hem levend gemaakt, vergeving van zonden ontvangen had, een erfdeel onder de geheiligden door het geloof in Hem had ontvangen, met Hem opgevaren was naar de hemel, in Hem aan de rechterhand van de Vader was gezet. O diepte en onpeilbare lengte voor een sterfelijk mens.

Ik voor mij geloof dat, toen de Zoon van God Zich voor het eerst aan mij openbaarde op mijn 23^e jaar, dat ik toen ben levend gemaakt, dat is verlost en rechtvaardig verklaard. En dat elke latere openbaring van de Heere was als een nieuwe levendmaking.

Geloofd zij Zijn Naam. O kinderen, mocht het je allen te beurt vallen, en ook de aangetrouwde kinderen en de kleinkinderen. Zijn schoonheid overtreft alles. Hij is zo bekwaam om je te helpen. Hij heeft de stenen uit de weg geruimd. Hij is de Held Die machtig is te verlossen, Die voortrekt in Zijn grote kracht, Die kan komen waar Hij wil zijn, om te helpen.

Toen dit, namelijk de verzegeling met de Heilige Geest, gebeurde, was ik 38 jaar. Dat was zeer troostrijk en aanhoudend. Ook daar kwam verandering in. Op een keer verstond ik dat het pad hier altijd niet even effen zou zijn. De Heere sprak tot mij: doet aan de gehele wapenrusting Gods, opdat gij kunt staande blijven in de kwade dag, enzovoorts. Er was nog strijd te strijden, namelijk de goede strijd van het geloof.

Afhankelijk is de mens die Hem kent, en uitzienende naar Hem. Die in Christus zijn leven heeft, zegt het de psalmdichter na: 'k ben een vreemdeling hier beneên. Wat al een afwijkingen en ijdel wegzwerende gedachten overrompelen nog het hart. Wel mag men hier met Lodenstein zeggen: ik wist niet dat mijn tere ziel nog zoveel van dit aardse overhield.

Als de Heere nu mijn Sterkte niet was, waar moest ik dan blijven? Nu ligt de eer van God het nauwst op het hart. Maar wat al een vreemde Filistijnse volken benauwen het zwakke Israël van God. Het is dan ook de trouw houdende verbondsliefde van de Heere, dat wij nog hier zijn zoals het is. En let dan op die heilige aandrang van "te wandelen de bekering waardig". Wandelt alzo in Hem gelijk gij Hem aangenomen hebt. Maar o, die het met mij beleeft, laat die zich ook met mij schamen. Want Hij heeft ons gesteld opdat we vruchten zouden dragen. Aanbiddelijke Jehova, Verbondsgod, wat een heerlijkheid legt Gij op Uw volk. Aan onze kant, wie moet dan met mij niet zeggen: o wee mij, dat ik in Mesech woon. Ik ben een onreine man en

woon in het midden van een onrein volk. Kunnen we dan rusten? Kunnen we ons dan groot voelen? Willen we dan voor anderen nog iets groots zijn? O foei! Ach, Heere, bewaar mij. U wordt alleen geëerd als wij het niet weten, ja, sterven en ondergaan met onszelf. Dan alleen zijn we vatbaar voor Uw ambten als Profeet, om ons te leren van de weg die voor ons te gaan is, Ps. 32. En als Priester, zoals we in Johannes lezen, namelijk, wij hebben een Voorspraak bij de Vader. En als Koning, om ons te regeren en te beschermen. Mijn oog zal op u zijn, Ps. 32. Nee, dan kunnen we onszelf niet helpen of behelpen. Dan moet het Jezus zijn, Die door het geloof in onze harten woont. Nooit zal het nieuwe schepsel, dat geschapen is in Christus Jezus tot goede werken, 2 Petrus, het met zichzelf meer eens kunnen zijn. Ook zijn bidden, lezen, spreken over Gods werken en zaak, zullen die hem zelfvoldaanheid geven? Nee, het is het geloof in Christus, de kracht van God in hen, wat hun het leven geeft. En nu moet ik zeggen: ik heb geloofd en daarom heb ik gesproken. Waarin is een mens al niet schuldig! Dit blijft de droefheid van de ziel, omdat we niet volkomen tot Gods eer kunnen leven. Mag men eens op Christus zien door het geloof Die in onze plaats de wet vervulde en de schuld verzoende, o ja, dat is het: ik heb geloofd, enzovoorts. Was dat zo niet, dan zouden ze nooit hun mond weer opendoen vanwege hun schuld.

Nu, mijn kinderen, het doel waarom ik dit geschreven heb is, dat jullie gedachtenis mogen hebben van het werk van de Heere dat aan mij gedaan is. Zolang ik bij je mag zijn, heb je het van mij gehoord. Maar we zijn sterfelijke mensen, zoals het al de eeuwen door is geweest. Maar voornamelijk nu, wanneer de mensen de breuk op het lichtst genezen.

Lees dan de profeet, Jeremia 13:14, 8:11, en ook 2 Tim.3: 10 tot 15.

Maar kinderen, als de zaligheid van jullie levens je eens ter harte mag gaan, en je eens uit de nood van je door de zonde verloren leven naar Hem zou beginnen te vragen (moge de Heere je daartoe verwaardigen, mijn kinderen), wat mijn gebed tot God voor jullie is vanaf het moment dat je er bent, maar vooral nu: vergeet dan nooit je in de weg te stellen. Vergeet nooit, terwijl je de middelen van de genade naarstig waarneemt, de Heere te bidden je Zijn genade te schenken. Neem de genade van onze Heere Jezus Christus, die je in het aanbod in de Bijbel geopenbaard is, aan, door welke jij zalig moet worden. Niet zoals men dat in onze menselijk verlichte tijd doet. Als men door het horen van Jezus in het Evangelie, Zijn gepastheid en dierbaarheid voor zondaren hoort voorstellen, en men daarop met een vleselijke bewogenheid van het gemoed, ja, soms in een terdege geroerde toestand, Hem zo aan denkt te nemen, en denkt dan in Hem te geloven, en daarom nu vrij voor God te zijn. Nee, mijn kinderen. Als u zo doet, zoudt u zich bedriegen voor de eeuwigheid. Je kunt dit lezen in de *Toetssteen* van ds. Van der Groe. Ik wenste dat je daar behoefte aan had, om dit eens nauwkeurig te lezen. Wat zou je daar de zuivere Evangelieleer van de genade in vinden. Maar ook hoe zuiver deze dienstknecht van God het waar geloof weet te onderscheiden van het waangeloof. Wanneer ik je deze dingen schreef, zoals hierboven, en van het aannemen van Jezus Christus, dan is hier mijn mening te zien, zoals die in Zijn leer in de Bijbel is geopenbaard. Dit moet je niet verwerpen, maar je daarnaar schikken, om het te geloven als het Woord van God, dat tot je gericht is. Opdat je daardoor gewond en terneer geslagen mocht worden. Opdat je valse rust je opgezegd mag worden, en je niet rusten kan totdat je rust mag vinden in God door Jezus Christus, op een wijze die voor Hem welbehaaglijk is. Dit vindt je zeer duidelijk beschreven in het werk van Bunyan, getiteld *Wet en genade*. Je vindt daar wie ze zijn, en hoe ze gebracht worden uit het werkverbond, dat in de Bijbel de Wet der zonde en des doods genoemd is, in het genadeverbond. Dit genadeverbond is de wet des Geestes in Christus Jezus genoemd, volgens Rom. 8, en ook in de gelijkenis die door Jezus uitgesproken is, van de wijze en dwaze bouwer. Men leest in 2 Kor. 6:1, dat de genade tevergeefs kan ontvangen worden, namelijk de zuivere Evangelie prediking.

En dat zou erg zijn. Het is voor Sodom en Gomorra dan verdraaglijker in de dag van het oordeel dan voor ulieden. Dat zegt de Zaligmaker ook tegen jullie!

3 oktober 1953

Terwijl ik deze dag overdenk dat, als de Heere onze Gerechtigheid is, Hij dus alles voor mij is, dan schaam ik mij dat ik in mijn leven niet meer voor Hem ben.

7 december 1954

Terwijl ik sedert enige dagen wegens een zware kou in mijn rug in huis zit, terwijl het druk is met het werk, en ik in vele gedachten gewikkeld ben, zodat het medelijden met mezelf begon te groeien, werd mijn geest levend gemaakt om de Heere lief te hebben. Ik zag dat Jezus weende aan het graf van Lazarus. En ik weende ook. Lazarus riekte reeds. Ik ook. Hoeren en tollenaars zullen u voorgaan in het Koninkrijk der Hemelen. En ik was alle waarde en recht kwijt door mijn afwijkend leven. Hierom weende ik veel. Ik zag mijn afwijken en omzwerven van mijn Verbondsgod. Maar Jezus' wenen, Zijn gehoorzaamheid in onze plaats, Die de gehele wet vervult. Zijn Vader-lievend leven, dus ook Zijn wenen. Maar ook het lijden en sterven, enzovoorts. Het bidden aan de rechterhand van de Vader. Zijn duur verworven Geest, Die van de liefde van de Vader, en van de verlossing van de Zoon getuigt in en met onze geest. Dit is dan onze troost in onze ellende. Zijn toezegging maakt ons levend.

Ook werd mij een weinig van Zijn leiding met Zijn bondelingen hier op aarde ontsloten, zoals afgetekend is in de Handelingen der Apostelen. Paulus, als ze nu geruime tijd met hun schip door de storm, zonder gesternte of schijnsel, hadden doorgebracht; deze apostel, nadat hij van God bemoedigd was, ging ze toespreken om goedsmoeds te zijn. Maar op een harde plaats vervallende wilden de scheepslieden de boot laten zakken,, onder de schijn van de ankers te zullen uitwerpen. Als Gods kind een lange nacht doorleeft, is er een stil uitzien en wachten. Maar als ze dan bovendien op een harde plaats vervallen, en ze de besturing van de Vader dan niet meer begrijpen, dan willen de scheepslieden vluchten. Dan wenen ze uit eigenliefde, en zoeken ze een goed heenkomen. Maar het nieuwe schepsel dat in Christus herschape is tot goede werken, als het geloof en licht krijgt, doorziet die schijn van de scheepslieden; het is eigen werk. Dan spreekt hij de hoofdman aan dat, als ze dit doen, ze niet behouden kunnen worden. De krijgsknechten horen dit, ook van die brave lieden. Ik zou deze knechten haast "vlees" noemen, maar de Schrift noemt ze krijgsknechten, en daar houd ik me bij. Deze, toen ze dit van Paulus hoorden, hakten de touwen los. En zo stormden de boten de zee in, weg. Nu was alle mogelijkheid, vleselijk bezien, weg, om zichzelf te redden. Nu luisterden ze naar de gevangene, tegen wie God had gesproken. Allen moesten eten en drinken en goedsmoeds zijn. En dit gebeurde dan ook. Er zijn tijden dat de oude mens gevangen ligt, of zich schijnbaar onderwerpt. Want genade zal heersen door gerechtigheid. Maar de apostel mocht zich in de Heere zijn God verblijden. En ik voor mij, ik mocht bij vernieuwing geloven wat in Johannes staat: en Wij zullen komen en woning bij u maken. Want Zijn vlees is waarlijk spijs en Zijn bloed is waarlijk drank. Nu waren allen goedsmoeds. Ze wierpen alles overboord, ook het koren. Men waagde er alles aan. Maar, toen het schip brak, stonden de krijgslieden klaar, en wilden alle gevangenen doden. Ja, zo gaat het. Het moet maar eens nood worden. Dan staan alle trouwe lieden op. Ze hadden tevoren toch ook zo trouw hun plicht gedaan door de boten los te hakken. En nu zouden deze halzen dan ook hun plicht doen door alles om te brengen. Uit dit alles leerde ik wat Salomo schrijft: die op zijn hart vertrouwt is een zot. De Heere zorgt echter dat er zijn die er tegen op komen. En zo is het gebeurd dat sommigen zwemmend, sommigen op stukken hout, maar allen, aan de kant zijn gekomen. Zo zal de Heere allen, die Zijn

verschijning liefhebben, eens behouden in de haven van de rust brengen. Aldaar zal geen nacht zijn. Wat de scheepslieden en krijgslieden er uit geleerd hebben, weten we niet. Maar van Paulus weten we het wel. Voor mijzelf versta ik er uit dat ik voor die scheepslui en krijgsknechten moet oppassen, maar dat ik op God aan kan.

Fragment

De datum van het volgende stuk is mij onbekend, maar het moet tussen 1943 en 1945 geweest zijn.

Nadat enige kenmerkende dingen die er in mijn leven gepasseerd waren, en nadat op een keer het Heilig Avondmaal in Grafhorst gevierd zou worden — want daar woonden wij in die tijd was ik bang dat ik geen genade had. En daarom dacht ik niet aan het Heilig Avondmaal te zullen aangaan, hoewel ik een grote aandrang voelde. Toen de tijd aangebroken was, ben ik gegaan. De Heere was kennelijk in het midden, behalve voor mij, dacht ik. Toen ik buiten gekomen was, was het een stralende zomerdag, maar niet voor mij. Daar opeens hoor ik tot mij komen naderen een engelenheir dat zeer duidelijk zong: “o mijn ziel, wat buigt g’ u neder”, enz. Ik was zeer verwonderd over zulke hemelboden die mij een boodschap brachten van Gods troon, Ik zag er de hand van Christus in.

Op een andere keer, in de jaren vijftig, toen ik zeer gedrukt ging, en niet wist wat het worden zou, bezocht ik een oude christin van 96 jaar. Deze troostte mij. Maar ... ik weigerde getroost te wezen. Toen ik van haar weg ging om naar huis te gaan, kwam de Heere mij inleiden in het rantsoen wat Hij aangebracht had, zodat ik weende. Ik zag Hem in de hof van Gethsémané in Zijn zielelijden. Tot driemaal toe hoorde ik Hem bidden, “Mijn Vader, dat deze drinkbeker van mij voorbij ga, tenzij dat Ik hem drinke”. Dit vernederde mij zeer en maakte me klein. Mijn zonden te zien in Zijn lijden, verootmoedigde mij zeer.

24 november 1972

Psalm 44.

29 november 1972

Mijn Jezus geleidt mij door d’ aardse woestijn. Kom Heere Jezus, kom haastiglijk.

In het ziekenhuis, 10 juni 1972

Lieve kinderen allemaal,

Je vader en opa kan bij tijden de liefde niet op die de Heere in mij uitstort. En daarom schrijf ik het jullie. Of het de Heere behagen mocht jullie er ook enige vonken van te schenken. Hij was zo dichtbij, ja, zo dichtbij kinderen, mijn dierbare Heiland, mijn Hoofd. Ja, mijn hoofd was in Zijn armen. Zijn bloed maakte mij vrij. Het gaf zo’n heerlijk kinderrecht, dat ik Hem wel duizendmaal verwelkomde. Dat wat reeds met mijn 23ste gebeurd is, maakte Hij allemaal weer nieuw, ja veel fijner nog. Zijn bloed schrapte mijn schuld door, en het was er niet meer. Het bracht een vrede aan die ik niet kan uitspreken. Zo zou ik uren kunnen doorgaan. Maar het komt allemaal toch weer op dit keerpunt uit, namelijk liefde met de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Nu hoop ik nog wat te mogen leven met je moeder en voor jullie allemaal. Maar ... zou mijn leven aan het einde wezen, Hij doe wat goed is in Zijn ogen. Amen.

Je vader

6 juni 1973

Een verlangen om de Heere geheel oprecht te dienen. Laat Heere, Uw kwijnend volk niet eeuwig in 't verdriet. Begeerte om ontbonden te wezen en met Christus te zijn. Verblijdt u, ja verblijdt u te alle tijd. Wederkom zeg ik, verblijdt u.

Maart en mei 1973

In de eenzaamheid was het alsof ik met de Heere Avondmaal heb gehouden.

Nog enkele stukjes uit het ziekenhuis

Geheel onwaardig, enkel genade. Ten eerste, uit Hem, door Hem, en tot Hem. En ten tweede, in Adam recht geschapen tot Gods verheerlijking. Satan denkt Gods raad te vernietigen. De mens werd verleid en zondigde. Gods toorn ontstak rechtvaardig. De mens was een prooi van de dood. De Heere openbaart Zijn genadeverbond. Christus, de Zoon van God, wordt vlees. Hij neemt onze straf op Zich als Borg, en vervult alle gerechtigheid. God de Heere is tevreden, geheel voldaan. De Heilige Geest is verworven, en maakt ons vatbaar door wet en Evangelie, om als doemwaardigen Christus te ontvangen, Welke de Heere door middel van de belofte van het Evangelie aan ons openbaart. En door de werking van de Heilige Geest werkt Hij het geloof in ons. Zo, dat wij de wil van God mogen doen, namelijk in Jezus geloven, Die de Weg, de Waarheid, en het Leven is. In Welke wij hebben vergeving van zonden door het geloof. Hij, Die Zijn bloed voor ons heeft gestort. Wat en liefde van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Welke tong kan Hem loven en eren, met die mate die Hem toekomt?

Ik ben in de leeuwenkuil geweest, net als Daniël. Eerst statelijk, maar nu standelijk. En met de drie jongelingen in de vurige oven.

Met Mordechai stond de galg voor me klaar. En zo zijn er nog meer gevallen uit de Schrift, die daar op wijzen. De toestand van Abraham en Lot heb ik nu voor mezelf begrepen. Ik ben aan de hand van Christus, als mijn Maker en Man. Aan Zijn hand heb ik gewandeld in nieuwe paradijs. Ik heb de liefde en goedkeuring van de Vader genoten, ja, er in gezwommen. Nooit te verklaren, vrede, vrede, vrede, recht en heiligheid. Liefde en vrede, alles in God is waarheid. Ja, God, Vader, Zoon en Heilige Geest zijn de Waarheid Zelf. God was in Christus de wereld, mij, met Zich verzoenende. Alles is genade. Ik heb door de zonde de dood verdiend. Hij ging in mijn dood, en ik ging door het geloof in Zijn leven. Hij, de Heere, alleen zij de eer. Amen.

Die stroom van de Geest, die overvloeiende beker, heeft vijf weken mij verkwikt, en ook nog enige nadruppels en vredige overdenkingen nagelaten. De grond van alles voor ons ligt in Christus onze Heere.

Laatste woorden

De laatste woorden die in dit dagboek van mijn vader staan, zijn zonder datum

Loggemaakt van de wereld, van haar lof, van haar spot en haat.

Naschrift van mijzelf over de laatste gesprekken en uren met onze vader hier op deze aarde

Donderdag 20 september 1973

Op de morgen bracht ik Annemarie naar pa en moe. En pa stond al klaar om haar de fles te geven. In de middag kwam hij naar mij toe. Ik was aan het werk vlakbij pa, bij de bungalow van Gijs Ruiter. Wij hadden net thee gedronken en ik was weer aan het werk. Toen ... ineens hoorde ik iemand heel zacht van de trap af komen. Het was mijn vader. Hij begon direct over Gods goedheid te praten, nadat hij gezegd had dat het huis mooi werd. Toen vertelde ik hem dat ik daar ook net over aan het denken was, namelijk, Gods goedheid kroont de jaargetijden. Hoe Gods goedheid geen eeuwige glimlach is, maar gegrond is op recht. Pa stemde daarmee in. We liepen naar een ander plekje, want er was iemand hard aan het zingen. Daar vertelde ik hem over 2 Kronieken, dat God Farao Necho stuurde om tegen een godvrezende koning te strijden, en Jeremia er niet voor waarschuwde. We spraken verder nog over de toekomstige heerlijkheid van het koninkrijk van God dat op deze aarde zal gevestigd worden. Pa zei: wat zien we nog maar bitter weinig van dat grote Godsbestuur. Tot ziens, en pa vertrok weer. Stig fietste hij weg. Ik staarde hem na, en ... dit was zijn laatste rit. Hij ging naar mijn broer, sprak met ernst en klem over Bijbelse zaken. Ook vertelde hij aan Ben dat hij op de fiets zo innig gevoeld had dat Gods goedheid paal noch perk kende, en de Heere tot hem overgekomen was om iets van die goedheid te mogen gevoelen. En om dat aan anderen mee te delen om hem tot jaloersheid te verwekken, om dezelfde God tot Eigendom te krijgen. Op deze wijze vertelde pa altijd de aanraking van God aan ons.

Om zes uur waren ze bij mij om te eten. Ik zie het nog voor me, hoe pa een boterham met kaas nam. Onder het eten zeiden we nog wat over de nieuwe auto, dat hij daar nog aan moest wennen. Ik las uit de Bijbel, en pa zei nog: dat was zeker uit Ezra? Ja, Pa dankte en zei onder andere dat, zoals een hondje blij is als zijn baas thuis komt, zo ook God blij is Zijn kinderen thuis te halen. Na het eten bespraken we mijn nieuwe boek, en hij zei: al wordt het niet veel gelezen, al is het dan nog maar voor de familie en het nageslacht. Het is de waarheid. Daarna ging hij stil zitten lezen, wel een twintig minuten, tot acht uur, in Huntington. Zie je, zei hij, dat deze schrijver de wedergeboorte ook in de rechtvaardiging neemt, als zijnde één zaak!

Er kwam toen iemand met enige kerkelijke vragen. En pa zei toen: vraag het maar aan Bert. Net of hij alles moe was. Ineens zag ik zijn ogen draaien van benauwdheid. Ik pakte vlug zijn hoofd en zei: rustig maar. Daarna stonden zijn ogen weer normaal, en hij keek me diep medelijdend aan, en zei: ik ben naar. Toen ineens kreeg hij een nieuw hartinfarct. Moe en ik haalden het gebit uit zijn mond. De dokter was er direct, en zei: op de grond. Mond op mond beademing heb ik toen geruime tijd toegepast, en het hielp. Wel twintig keer haalde pa diep adem. Maar daarna zakte de adem weg en kregen wij hem niet meer terug. Het hart stond stil, en de geest van het leven was eruit.

Zo is een held van het geloof, een vader, broeder in Christus, van ons gegaan. Het was zijn wens om bij Christus te zijn, verlost van het lichaam der zonde en des doods. De gebeden van pa hadden een einde genomen.

Op de morgen had ik de radiatoren voor de centrale verwarming nog meegenomen. Dat vond hij nog zo fijn. Dan zou het overal lekker warm worden. Samen bekeken we de plaats waar alles moest komen. Ook was hij de avond daarvoor bezorgd over moeder, dat de eenzaamheid niet mee zou vallen. Verder heeft hij zich nooit veel uitgelaten over zijn sterven of dood.

Hij rust op zijn slaapstede, en verwacht de openbaring van de kinderen van God, om alsdan met Christus geopenbaard te worden, en eeuwig met Hem te zijn. Het wacht alles op de dag van de eerste opstanding.

Bert